ГОДИНА XI. На Цетињу, у Недјељу 31. Октобра 1882. БРОЈ 15.

Излази Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год. 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.
За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

ЦЕТИЊЕ, 30. Октобра.

Аустро-угарске делегације особиту пажњу поклањају Црној Гори. То се види из небројенијех интерпелација, које се полажу на дотичне министре, с очевидном намјером, да се сазна права истина о одношајима, који данас постоје између аустро-угарске монархије и Црне Горе.

Што се толика пажња обраћа нашој маленој земљи, то би нама могло доста ласкати, јер делегације су аустро-угарске представничко тијело једне силне и моћне царевине, које се за цијело нигда не ће занимати ситницама и беспослицама.

Ми бисмо се могли уставити при констатовању те особите части, која се нама указује, и задовољити се простим регистрованьем бесједа, које се о нама држе у тијема делегацијама.

То би било довољно, кад нас не би изазивале на одговор поједине екскурзије, више или мање неоснроване, које се чине, па рачун чаш, у појединијема питањима која леже у оквиру одношаја аустро-црногорскијех.

Ми смо већ у прошлом броју, на основу телеграфичног извјештаја о бесједама г. Калаја у делегацијама, казали што мислимо о назорима које је г. Калај имао доброту изразити о нама.

Данас је пред нама цијела бесједа, и Калајева и Калнокијева, у колико их новине бечке доносе, к ми смо у стању, да понешто допунимо у опоме што смо већ рекли.

Прије свега осјећамо се побуђени, да констатујемо овдје оно што смо вазда потврђивали кад смо оцјењивали начин посматрања и држање позванијех фактора сусједне нам монархије према Црној Гори, а то је: да смо вазда налазили велику разлику између становишта саме владе и између онога које заузима велики дио аустро-угарске штампе.

Докле влада аустро-угарска вазда правилно и истини сходно оцјењује наше држање у питању о коме је ријеч, дотле велики дио аустро-угарске штампе пада из погрјешке у погрјешку, те било из пукога незнања било из зле намјере представља нас пред својом публиком у таквој боји и свјетлости, да се у ове, ако се не би хтјела обзирати на обавјештења своје владе, мора развити највише нерасположење, да не рекнемо мржња, према нама, из које послије извиру колико ансурдни толико и смијешни захтјеви и пријетње управљене против нас.

Тако и овом приликом. Чланови аустро-угарских делегација, узбуђени без сумње злонамјерним агитацијама једне бесавјесне штампе, оборили су се читавим пљуском од интерпелација на владу тражећи од ње објашњења о одношајима к Црној Гори.

Влада им одговара, као што је и истина, да су ти одношаји добри и пријатељски, да нема никаквога разлога за страховање и узбуну, да је држање Књаза Црногорског у пуној мјери савјесно и лојално, да се то држање у толико више цијенити мора што је скопчано с великим тешкоћама, које леже у самој природи ствари и тамошњих одношаја и т. д.

Разумна публика и савјесна штампа нашла би се умирена на такове изјаве. Влада аустро-угарска, баш и да би била способна да вара кога, не би имала никакве потребе, да своју публику вара о одношајима к Црној Гори, јер размјери силе и моћи између Аустро-Угарске и Црне Горе не стоје тако, да би влада аустро-угарска имала разлог бојати се да пред своју публику изиђе с отвореним визиром у односу к Црној Гори.

Што је влада аустро-угарска рекла о каквоћи одношаја између Аустро-Угарске и Црне Горе, то је света истина, која се веда оборити никаквим злонамјерним потвараньем. Ми смо и сами ту истину већ толико пута притврдили, доказујући да јој корјен лежи у здравој реалној и практичној политици наше владе, која не хоће да тјера капом вјетар, него да добро пази на интересе наше земље; како пак интереси наше земље, као што смо већ више пута на овом мјесту нагласили са цијелом снагом убјеђења, захтијевају апсолутан мир, да би се прибрала и подигла сваколика снага ове земље и народа, — то је и лојално, сусједо-пријатељско држање према аустро-угарској монархији само једна логична послѣдица политике тијех интереса, који се вазда на уму морају имати.

Али ни наша увјеравања ни увјеравања владе аустро-угарске нијесу довољна за извјестан дио аустро-угарске штампе. Та штампа хоће по што по то рат између Црне Горе и Аустро-Угарске; па кад тога рата у ствари нема, она га прави у својим ступцима. Тако је прије неки дан, баш у слијед помирљивијех изјава надлежнијех министара пред делегацијама, „Нова Слободна Преса“ устала против Црне Горе и завојштила на њу свијем пријавним приликом свога листа, те кратким златеи од три новинска ступца освојила цијелу Црну Гору и разорила до темеља „то разбојничко гнијездо.“

Видећи ваљда ово јевтино јунаштво (кошта само нешто мало мастила и карте!) у „Нове Сл. Пресе“ и чујући њене ловорике, нијесу се ни други њој подобни листови устезали, а да своја перната копља не замоче у мастило и не окоме их против ових црних стијена!

Разумије се да никога не може застрашити овај новинарски рат. Но ипак је карактеристично, да у Аустро-Угарској постоје јаке партије са снажним листовима а одвећ мало памети и још мање патриотизма, које би, да су случајно на влади, могле бити опасне не само за монархију него и за мир њенијех сусједа.

Не може бити наш задатак, да се упуштамо у оцјену тих партија и њихових тежња. Свакако срећа је, што оне стоје мало подаље од онога мјеста, гдје се рјешава и одлучује, и боље је што се налазе у низини одакле им се — само лавеж чује!

Што смо у претпрошлом броју овога листа под „домаћијем вијестима“ напоменули, како неки турски *муха-церима* (емигранти) у *Скадру* праве молбенице и управљају их на стране заступнике жалећи се да им је влада Књажева ставила занат на приходе који им припадају ове године са њихових добара, — то већ налазимо данас и у страним листовима, нарочито аустро-угарскијема.

Види се, да наши драги мухацерими имају добре пријатеље и адвокате не само у Скадру него и по редакцијама многијех листова, који су једва дочекали да стар ову употребе против Црне Горе и њене владе.

Ми смо већ оборили у кратко о овој ствари, а данас немамо да одузмемо ни [illegible] јоте од онога што смо тада ре[illegible]

Казали смо, да сви овогодишњи доходци стоје на расположењу дотичнијех газда мухацерима, и то у њиховијех ћиприја, само ваља да дођу по њих и да их узму.

А ту лежи чвор. Господи Турцима се иде се по четвртину, ваљда због тога што им то господство њихово не дочушта, или због тога што их нечиста савјест задржава на границама Црне Горе. Биће обоје узрок; прво за то, што је тешко отрести се старе навике, особито кад је слатка и угодна; а друго за то, што се зазире од поједина злочинстава које не могу остати без казне.

Ко је научио на душеку сједећи преко чибука примати туђу муку, томе вјерујемо да му мора тешко пасти, када наступи вријеме или дођу околности, да се мора кренути са свога душека и потрудити своје господске ноге, да побере оно мало што му по праву својине припада.

Вјерујемо и нашијем Турцима мухацеримима, да им је мало потешко ићи на ноге к својијема ћипријама, када су до сад навикнути били, да им раја Влах донесе у кућу уносе и спреми.

Али шта ћемо? Времена су се промијенила, па и наши драги Турци биће тако добри да мијењају своје навике. Тешко ће им то бити, вјерујемо, али шта би им друго остајало и шта друго могу очекивати? Од нас ваљда не ће хтјети тражити, да их дворимо као што је некад раја чинила и да им назимо на њихове ћефове.

Но наши мухацерими нијесу само велика господа него и људи промућурни. Они кад су видјели да им Црногорци не доносе на ноге што им припада, а сами не хоће да се потруде, они су се сјетили једнога средства за које су држали да је толико јако да им мора израдити њихову ствар. Само су јадници заборавили, да је то средство доста само онда јако, кад наступа *праведну* ствар, и да оно своју снагу само онда употребљује, кад зна, да је улаже у праведну ствар.

Наши мухацерими обратили су се молбеницама на иностране заступнике тражећи у њих помоћи и заштите против Црногораца и владе црногорске, који им тобож закидају њихов, добит.

Но заборавили су да буду најприје на чисто о том, е да ли су страни заступници надлежни да њих заступају пред владом црногорском, и још више то, е да ли ће ти заступници њихове жалбе и тужбе примити за готов новац.

Наши мухацерими сигурно су на то рачунали, да ће се нагла влада узплашити од њиховијех корака код страних заступника, те да ће се изјаснити да изда налог ћипријама, да траже чамце и да што прије носе у Скадар својијема „агама“ што им припада.

Како су се љуто преварили у рачуну! Наша влада нађи да се ниђе у Црној Гори, па ни истим Турцима бјегунцима, неправда не учини. Што је њихово, то им нико одузета не ће; што им по праву и по уговору припада, то им нико отети не смије. Али преко тога тражити и више него, то ваљда једино с позивом на старе негдашње господство, то нека је [illegible] пут за свагда избјегу себи [illegible], јер Црна Гора није ни [illegible] склоњена, да им у томе чини по [illegible]

Влада црногорска, држећи се правде и правичности, нема узрока да зазире и страхује ни од кога, најмање пак од пријетња својијех мухацерима и њихових адвоката. У ствари, у којој правда лежи на њеној страни, њој могу бити са свијем равнодушни сви кораци, које чине господа мухацерими против ње код страних заступника, у толико више, што ти заступници већ по самом свом положају не могу бити позвани да бране ствар староазијске ћудљивости и да се заузимају за неке турске навике, које само заслужују да се строго осуде.

За то, господе мухацерими, ако сте вољни да прихватите своју четвртину, а ви изволите подбити опанке и потрудити се сами до својијех ћиприја, гдје вам четвртина стоји у пијелости на расположењу.

Не смијете ли се пак одважити, да сами пођете по њу, онда је то знак, да вам је чела за чалмом и да вам савјест запиче за онога Пипера, те га посјекосте на вратима Подгорице, или за оно 700 брава зетскијех те су их пријенили људи с ваше стране, или за оне четнике те чујуу непрестано око Подгорице и Зете.

У том случају нека вас руководи наша савјест!

Из аустро-угарских делегација.

Знали смо већ, да су аустро-угарске делегације отпочеле своју радњу. Као обично свике године, тако су и овом приликом поједини чланови делегација устали, да траже од своје стране објашњења у овом или оном питању. Изрекли је у том обзиру угарска делегација врло [illegible] реченица, а опет међу свијема предметима, с којима делегације према своје дјелокругу имају да се баве, најмлађи је предмет угарској делегацији спољашња политика.

Тако су угарски делегати и ове године изјавили занатересани власт своју о питањима иностране политике и влада их је у том дјелу објашњена.

За ваше читаоце могу бити занимљива само нека од тијех објашњења, која ћемо им овдје саопштити.

У сједници угарске делегације од 20. ов. м. питао је референат Мајо Фалк министра иностраних дјела: за што ћесар аустријски већ не враћа посјету краљу талијанскиме? То питање строго је Мајо Фалк својијем ријечима: „Има већ пра четврти од године, како су краљ и краљица талијанска посјетили наш двор. Од то доба већ је више пута стављено у изглед да ће се та посјета вратити, но то до сад још није учињено. Како публика врло добро познаје њемачку предусретљивост и напредну установу Њ. Величанства бива у тијем питањима, то је она заједно са журналима дубоко разбирала и трудила се да докучи шта може бити узрок те је ово враћање посјете изостало, и у томе се спашта [illegible] и противстављало. Ја не ћу да се [illegible] у те [illegible], то само питам [illegible] ће ли се ти догодити на личних узрока или је посјета изостала из политичних разлога? У првом случају делегација не би имала [illegible] питања да разбира и да [illegible] ово; но у другом случају рад бих [illegible] знати, који су то политички разлоги [illegible] морало изостати ово враћање [illegible]?“

На то питање [illegible] говорио је министар иностраних дјела [illegible] Казаоки, да [illegible] не могу се [illegible] обзир узети, јер [illegible] говорила [illegible] прије [illegible] Посјета, коју је [illegible] учинио [illegible] аустријски [illegible] из [illegible] разлога [illegible] [illegible] [illegible]

само да су постигнуте, што је на посјете краља и краљице италијанске осјетио још и лакше испољен, те су односаји између обје државе постали најпријатељскији. Разумије се, да и краљево посјета није могло имати друге циљеве него те; и по томе није могло бити мјеста претпостављању, као да се у тијема циљевима жели предузети још једно питање које од њих стоји врло тијесно. Кад се преговарало о избору мјеста за састанак, морао се и на ту околност обзир узети и морало се процјенити о евентуелнијема приликама, у којијема се налази италијанска престоница, јер тијех прилика нема ни у једној другој престоници, те се морала имати на уму околност, да би, осим других тешкоћа, личност царева била употребљена за политичке демонстрације партија које међу собом раде, и тијем би се посјети царевој дао са свијем други значај и замисао него што га на уму има сам цар и његова влада. Стога министар није могао узети на своју одговорност, да Ј. Величанству саветује посјету у Риму. А пошто се опет италијански министри нијесу могли одлучити да препоруче другу коју варош за посјету, то је она за сад одгођена. Преговори о томе вођени су — тако министар нарочито наглашује — најпријатељскијим начином, и што је прављење посјете одложено, то није ни најмање пореметило пријатељске осјећаје између оба двора нити сретне односаје између обје владе.

Делегат Черватовић на то вели, да он неправљење посјете само тако одобрава, ако се зна, да би посјета била скопчана с опасношћу за живот царев. Иначе он сматра, да је право, што влада талијанска тражи, да се посјета прво у Риму. Демонстрације могу се чинити и у другој којој талијанској варошти исто као у Риму.

Угарски министар Тиса одобрава политику министра иностраних дјела. Калноки, вели Тиса, није рекао да Рим не припада Италији. Овај личан разлог, што га Черватовић наводи, не постоји. Што пар пође за право и што сажетници његови нађу за нужно, то он извршава, без обзира на своју личност. По посјета у Риму можда не би била угодна ни за саму владу талијанску, јер цар не би могао чинити се невјешт папи који стоји у Риму. С тога је био једини радосни пут, показати готовост за враћање посјете, но исту одложити дотле, док се не отклоне постојеће политичке тешкоће.

Граф Андраши рече, да је Рим главна варош Италије, — то је свршена ствар. А што још није рјешено, то се може односити само на одношај к папи. Он вели, да је са свијем право што је одгођена посјета, јер, осим свега другог, и сами социјални односаји Рима чинили би велике неприлике.

Одговор министра Калнокија примљен је за тијем на знање.

Послије тога управи референт Фалк питање на министра Калнокија и Калаја о односајима к Црној Гори. Од Калнокија за то тражи објашњења, јер је нети недавно имао лични састанак са Књазом Црногорским; од Калаја за то, јер је нети пропутовао кроз окупиране области, па је могао лично покупити нужне податке и помножити своје искуство о тамошњијем крајевима.

Граф Калноки одговорио је питању, да је држање Књаза Црногорског правилно, но да народ и њему самом прави тешкоће. (Мисмо на ово већ одговорили у уводном чланку прошлога листа. У. Гл. Ц.). Сјећајући се шта је Књаз Црногорски тражио накнаду трошкова око издржавања бјегунаца?

Граф Калноки одговара му, да је у том само то истина, да се Књаз само жалио колико му трошкова проузрокују бјегунци, али да није тражио накнаде.

Граф Зичија потврђује све што је Калнокија рекао о Црногорцима. И даље тоји мишљења, да ће се временом Црногорци све више и више одријатељити с аустро-угарском монархијом.

Сјећајући се шта је Књаз Црногорски тражио накнаду трошкова око издржавања бјегунаца? Граф Калноки одговара му, да у томе не може дати поуздана одговора, јер у дипломатији, у којима не постоје уређени односаји, појединци луд. не могу се контролисати.

Сјећајући се, да ли се примјетила каква промјена у држању народа према Монаркији, од кога се Кнез вратио с пута из Русије? На ово питање одговорили су оба министра, Калноки и Калај, да нема никакве промјене.

Граф Андраши за тијем је потанко и минимално испричао како су теже стварі при преговорима на берлинском конгресу. И он се сјетио, да монархија прије нијесу имала опасност од Црне Горе.

На питање Љајоша Кармана, како стоји ствар са прикључењем српско-бугарско-турских жељезница, одговорио је начелник одјељења Сењи, да је иза подужег преговарања султан сагласио да се спојне друге жеље са другом Солун-Митровицом, само с тим условом, да се и побочна линија Јамболи-Сјуџјук преко и да се Врања не именује као прикључно мјесто. Преговори су у потоње доба прекинути због несрећнијех догађаја; но говорило се иза, да ће се задовољењем портинијех жеља ствар ова скорије уредити.

На питање о расходовању бугарскијех градова одговара министар Калноки, да се ти градови мало по мало и сами од себе руше, те да вјероватно бродова по цијелом Дунаву не могу бити од опасности, а само због трошкова нијесу до сад расходовани. —

Сјећајући се, које су то дипломатске тешкоће, због којих се још није могао Ђердап на Дунаву проконати? Граф Калноки одговара му, да су већ предузети техничке предрадње и да не постоје никакве дипломатске тешкоће, те се може очекивати да ће се на прољеће предузети послови око регулисања.

На питање Сјећајнијево, да ли се воде с портом преговори односно државноправног односаја окупираних провинција, одговара Калноки, да се о томе с портом не воде никакви преговори.

На даље питање Сјећајнијево односно односаја аустро-угарске монархије и мисирским стварма, одговара граф Калноки, да је његов разговор с енглешким послаником најприје рђаво схваћен, а послије исправљен. Истина је да се од нас тражио мандат; но ми га нијесмо имали, јер нијесмо хтјели да узимамо никакве одговорности на себе. Што се тиче накнаде, која би се имала дати аустро-угарскијема поданицима за претрљану штету, изјавио је кедив да је готов дати ту накнаду. Међународна комисија, која ће се тога рада саставити, испитаће колико ко има право да тражи. Што се тиче планова енглескијех за будућност Мисира, њему нијесу познате још никакве појединости, само му је то познато, да је Енглеска изјавила, да без Јевропе не ће предузимати коначно уређење мисирскијех ствари. Да ли ће се то учинити на какној конференцији или другим којим начином, то Калноки вели да још не зна.

Граф Зичи пита, је ли истина, да су приликом преустројства мисирске војске, које је повјерено Бекер-паши, босанско-херцеговачки становници добијали понуде, да ступе у службу мисирску као подофицири? Граф Калноки одговара, да је доиста влада стигла молба за допуштење да се официри могу узимати из Босне и Херцеговине, но влада је ту молбу одбила.

Тијем су биле исцрпљене све питања. Предсједник гроф Зичи закључио је у име одбора захвалношћу на изјашњењу те је учинила, а иза тога сједница би закључена.

Политички преглед.

У **Аустро-Угарској** сва је политика радила данас комисијама у делегацијама, које раде у Будимпешти. Ту то већином бистри вишак политике, и у тијем одборским сједницама, из којијех тијем поједини провери на равност, и то сходно колико се кроз сједало мјесторних цензуре пропусти. Како исказмо из послиједнјег дописа, министри имају пуно да одговарају на разна питања, која се на њих стављају, а међу тијема питањима заузима Црна Гора једно од правијех мјеста. Говоре да делегатима чини се, да је „мало труда у држави Данској“, те е тога не могу имати мирне душе, док их министар не умири изјавуја им право стање ствари у односајима између Црне Горе и Аустро-Угарске. О том предмету ми говоримо данас на другом мјесту овога листа, и е тога се не ћемо упуштати у даља разлагања. Делегати су саслушали разноте дотичних министара, и биће сва прилика да су им се допали, јер једна дешоша јавља нам, да је у аустријском одбору једногласно усвојен предложени буџет, а то је оно што је главно. Нема сумње да се и угарски одбор не ће противити, и тада ће делегације скратити свој посао одобривши спољашњу политику своје владе и давши јој нужни кредит, да ту политику може и даље водити.

* * *

У **ствари мисирској** ништа ново. Британска влада још није изишла на јавност са свијем реформама за земљу мисирску, нити се зна да је о томе своје планове сопштила надлежнијем владама великијех сила. Међу тијем, говоре се, као да је влада енглеска наумила да предложи да се финансијска контрола пренесе на међународну комисију или на једног контролора којега би једна постављао, а та идеја с негодовањем је примљена у Паризу, јер би тим наглесним приједлогом био искључен утицај француски у Мисиру. Наша дешоша из Лондона јавља да је заступник енглески у Царграду, лорд Дафрин, већ стигао у Александрију, па ће без сумње остати неки у Каиру, гдје ваља да измоли своју нарочиту мисију. У чему се управо састоји та мисија, о том се сада по листовима проносе разни гласови и комбинације. Опште је мишљење, да лорд Дафрин одлази у мисирску престоницу да води преговоре с тамошњом владом о уважењу потребнијех реформа, али има и таквих гласова, по којијема би он постао генерални гувернер, а то би значило да ће кедив од сад заузимати потчињени положај, као оно енглеска у Индији, а Дафрин ће вјерати главну политичку улогу. У колико су ти гласови основани, то се за сад још не може рећи, само је извјесно да је лорд Дафрин у Мисиру и да има тамо неку нарочиту мисију.

Неки листови веле да мисија Дафринова зависи у извјесно мисирско питање. Према томе лако се даде схватити, за што је та мисија Француској тако јако узнемирила. Сад је немир тим већи, што Енглези одлучно одбијају сваки покушај да се Арабија напрема учини, а настоје да се њом, колико је само могуће, користе против Француза, и то на темељу доказа, што их имају у својим рукама. Поред све горе споменутога непријатељства у Каиру, то не ће Дафрину ни најмање сме-

---

„Листак Гласа Црногорца“

ХИГИЈЕНА КРВИ.

Од

Дра Павла Мантегаце.

(Приједвод с талијанскога)

Глава прва.

Кад хоћемо да кажемо колико волимо ми своју фамилију, своју децу, своју отаџбину, онда обично велимо, да смо готови за њих дати своју крв. Крв је наш живот; сјупокојење и веће жртве не можемо ни замислити. Кад вам се у тихој свјетлости ваше куће діена вана неприју по кодењима, кад вас грле и миују, не примјетите њихове главице сасвим крају говорећи: ово је моја крв. У том тренутку ви осјећате неку топлу струју, која од вас прелази на ваше: Децу. Крв је тада за вас надјачи израз истинитије љубави.

Кад вам се [illegible] или стиже проглаво на бојном пољу или у друштвеном животу, кад им се ниче по свјету разлијегне с пота или су се одликовали у науци и техникама, или у индустрији, за се поносите нарочито главом и редом дан себе приниу: јете говорећи: и ја сам од исте крви.

На свим језицима и код свих народа изрази: властитоћа крв и простачка крв; дати своју крв [illegible]; крварити, крвно коло, имати непријатељску крв и т. д. означавају највеће и најдражуде и најжешће страсти. Крв се никада не дира без поштовања и ужаса. Ни дивљак ни образовани човјек никад нијесу гледали са прљавом крв без мржње или без љубави.

А тако и мора бити.

Без крви нема живота у човјеку, а без добре крви нема здравља; без здраве крви нема здраво поља, те се од сјебе и покварене крви потпуно прекрашује доза се истребљује.

У [illegible] тече сердна крв може [illegible] вјарети [illegible] одоше доне између [illegible] стеље [illegible] довјаке, али без [illegible] крви [illegible] дати другоме оно [illegible] ми [illegible].

[illegible] храна чини добру крв; [illegible] врло [illegible] хигијенских правила [illegible] да [illegible] покварв.

[illegible] ћу вам сада показати како [illegible] [illegible] и отровати; научићу [illegible] [illegible] треба чувати и чистити, како [illegible] [illegible] година могле живјети здраво [illegible] [illegible] а како никада не би [illegible] [illegible] [illegible]

тати. Како „Дели-Нус“ пише, наговарају многе паше султана, да се са енглеском измири с кедивом, па да с њим у договору захтијева да се мисирско питање рјешити у договору с портом и да енглеска војска пође из Мисира.

* * *

Изборна борба у Италији, која се у овај мах водила на темељу новога изборног закона, довршена је и у слијед резултата његова влада велико веселе у круговима министарскијема. Није ни чудо, јер је кабинет депретисов добио опет огромну већину. Крајња лијевица са социјалистама заједно добила је само 29 гласова; к овијема моћи ће се прибројити још и гласови неке шестине чланова од лијевице, који се не слажу с програмом министарским. Министарска лијевица нове коморе располагаће са 252 гласа; имаће дакле већину од више него педесет гласова, уза сву опозицију средишта и деснице. Избори су међу тијем показали, да се многи чланови опозиције слажу с програмом министарства, бар у главнијема питањима, и да би били спремни на фузију с лијевицом.

Иначе се јавља из Италије, да су јако озлојеђени због тога што је цар аустроугарски одложио враћање посјете, а још више због изјава које је о томе учинио пред делегацијама гроф Калноки. Скоро сви листови с огорчењем пишу о том предмету, и по томе види се колико се могу оцјењивати они резултати, за које владини листови аустријски и талијански пишу да су постигнути посјетом краља талијанског у Бечу.

* * *

Иза атентата у Србији наступила је министарска криза. Узрок и постанак њен различно се тумачи по новинама, но ми не маримо разбирати која је од многобројнијех версија у тој ствари истинита. Кажу да је Краљ звао к себи неколицину од српскијех државника, који су прије били у министарској служби. Вјероватно је да је краљ имао разлога звати их к себи и чути њихова мишљења о ситуацији. Иза тога јављају листови да је садашње министарство подносило оставку, но краљ да није могао тај поднесак уважити. Још се и то јавља, да се по краљевој препоруци чине покушаји, да се измири странка напредна са странком либералном, или бар да се покуша не би ли се како год из обје странке саставило ново министарство. Ови покушаји као да нијесу уродили жељеним плодом, јер ниједна од поменутијех странака није могла да нађе оне додирне тачке које би могле служити међу њима, ако не баш за спојење, а оно бар за приближење. У слијед [illegible] држани су под самијем предсједништвом краљевим министарски савјети, у којима су углављене тачке за нову акцију министарства, а та се састоји у том: да се елементи нереда и преврата по што по то прогоне. Министарство садашње задржаће се [illegible] даље.

Што се тиче самога атентата и атентаторке, о томе наравно судови воде бригу, а што они раде, то се још држи у тајности. Када суд буде готов са својом истрагом, ствар ће се изнијети на јавност.

Домаће вијести.

ЦЕТИЊЕ, 30. Октобра.

— Имали смо овијех дана прилику видјети два прекрасна **дората**, поклон Његовог Величанства Цара Аустријскога нашему Књазу. Коњи су племените расе, силног тјелесног састава и живи огањ у крстању спојеном с неком елеганцијом. Гледајући у том дару нов доказ добрије одношаја између Цара Аустријскога и нашега Књаза лијепе нам од некуд на памет новинарски Чевути у Бечу и Пешти који непрестано пишу о некијем запетијем одношајима са Црном Гором и Књазом Црногорским, те помислимо: каго би се њима сврхо пред очима да виде те дарте које за тако живо утјерају у зад. Сврати!

— Упис у чланство нашега економскога друштва траје још једнако и с радошћу можемо јавити да је из свијема странама Црне Горе одјек неочекивано велики. Тако смо и данас у стању саопштити честита имена нашијех Пјевуша, који су приступили к друштву. Ево их:

Бригадијер г. Ђуро Петровић, капетан Јоко Петровић, подкомандир Нико Бећир, поп Марко Бећир, поп Ђуро Пејовић, Стево Ђуров Врбица, Крсто Новов Врбица, Зеко Шкиров Врбица, Иво Илин Врбица, Саво Врбица, Блажо Ивов Врбица, Ђурица Врбица, Ђуко Марков Врбица, Јоко Перов Врбица, Ђуко Марков, Нико Лукин, Иван Јоков, Јоко Стефанов, Нико Драгов, Јоко Перов, Иво Горов, Андрија Ђуров, Андрија Ивов, Нико Јоков, Марко Богдановић — свега 25 чланова.

К овијема имамо придати још са стране: г. Петра Рамадановића, кн. пр. агента у Котору.

— Из Колашина јављају нам телеграфом, да се и тамо устројило економско подрушто, изабравши на скупу већином гласова за управитеља игумана Дожића, за касијера Акама Марића, за писара попа Новицу Симића.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 18. Октобра. — Ове седмице имали смо шилок лагушан и кишу, па иза тога шилок приличан, па остро силу жесток, па иза тога понеат М[illegible] но лу јак и лијепо вријеме, па опет за 4 дана шилок приличан и облачно, а море немирно. Улазак и излазак Бојане је био затворен, због велика мора.

Доједриште:

11. Октобра трабакуо црногорски „Хајрлије“, топелата 10, кап. Курто Асан из Обота су 4 друга, празан.

Трабакуо црногорски „Лијепа Ружа“, тон. 15, кап. Вели Саиди из Медуе су 4 друга, крцат соју.

Пароброд црногорски „Н[illegible] Пазић“, тон. 24, кап. Нико Микулић из Обота, су 6 друга. Крцат рујем.

Трабакуо црногорски „Махмудије“, тон. 15, кап. Мехмет Крико из Обота су 4 друга, празан.

Трабакуо црногорски „Зејтунлије“, тон. 12, кап. Мехмет Тафил из Медуе су 4 друга, крцат карбуном.

Барка црногорска „Сезана“, тон. 3, кап. Смаил Мустафа из Улциња су 2 друга, празан.

Приједриште:

Трабакуо црногорски „Лијепа Ружа“, тон. 15, кап. Вели Саиди, за Обот, су 4 друга, крцат соју.

Трабакуо црногорски „Зејтунлије“, тон. 12, кап. Мехмет Тафили, за Обот, су 4 момка, крцат карбуном.

Трабакуо црногорски „Махмудије“, тон. 15, кап. Мехмет Крико, за Медову, су 4 друга, празан.

Улцињ, 23. Октобра. — Ове седмице имали смо вријеме како слиједи:

На 17. и 18. подневник са југозападником јак, прави дан облачно а друга киша и велико таласање.

На 19. и 20. исток лагушан до подне, а по подне сјеверозападник лагушан, мало да не зедро и мало узбуркано море.

На 21. 22. и 23. исток лагушан до подне, а по подне сјеверозападник лагушан, ведро и мирно море.

Доједриште:

Трабакуо црногорски „Хајрлије,“ од тон. 19, кап. Али Осман из Грђа, без терета.

Трабакуо црногорски „Морска Кћ.“ од тон. 19, кап. Асан Бекиари, из Будве без терета.

Трабакуо црногорски „Каролина,“ од тон. 32, кап. Усеин Мујо-бег, из Тријешћа, са неколико трговине за овдје.

Трабакуо црногорски „Фанор да сан Николо,“ од тон. 40, кап. Омер Шабана, из Тријешћа, са неколико трговине за овдје.

Трабакуо црногорски „Хајрлије,“ од тон. 20, кап. Омер Бећир, из Бара, са пражним бачвама.

Барка црногорска „Сеф-ул-бехр,“ од тон. 3, кап. Дауг Мустафа, из Медве, са нешто трговине за овдје.

Барка црногорска „Шезана,“ од тон 3, кап. Смаил Мустафа, из Медве, са нешто трговине за овдје.

Барка црногорска „Ристо Стојовић,“ од тон. 3, кап. Сулејман Закуди, из Медве, са нешто трговине за овдје.

Барка турска „Рондинела векија,“ од тон 2, кап. Бећир, из св. Николе, са нешто трговине за овдје.

Трабакуо турски „Хајрлије,“ од тон. 19, кап. Тахир Ахмед, из Медве, без терета.

Барка црногорска „Ристо Стојовић,“ од тон. 3, кап. Сулејман Закуди, из Медве, са нешто трговине за овдје.

Барка црногорска „Вер Пазар,“ од тон. 2, кап. Бет Бузук, из Медве, са нешто трговине за овдје.

Приједриште:

Трабакуо црногорски „Хајрлије,“ од тон. 20, кап. Омер Бећир, за Бар, са покућством.

Трабакуо црногорски „Хајрлије,“ од тон. 19, кап. Али Осман, за Драч, без терета.

Трабакуо црногорски „Морска Кћ.“ од тон. 19, кап. Асан Бекиари, за Драч, без терета.

Трабакуо црногорски „Каролина,“ од тон. 32, кап. Усеин Мујо-бег, за Обот, да остане тамо.

Трабакуо црногорски „Фанор да сан Николо,“ од тон. 40, кап. Омер Шабани, за Обот, да остане тамо.

Трабакуо црногорски „Хајрлије,“ од тон. 20, кап. Омер Бећир, за Драч, без терета.

Брацера црногорска „Рећина,“ од тон. 6, кап. Бет Бузук, за св. Николу, без терета.

Барка црногорска „Ристо Стојовић,“ од тон. 3, кап. Сулејман Закуди, за Медву, без терета.

Барка црногорска: „Вер Пазар,“ од тон. 2, кап. Дуг Бузук, за Медву, без терета.

Трабакуо турски: „Хајрлије,“ од тон. 19, кап. Тахир Ахмед, за Драч, без терета.

Барка црногорска „Рондинела Векија,“ од тон. 2, кап. Тахир, за св. Николу, без терета.

Бар, 26. Октобра. — Послије много дана југа са узбурканим таласима и кишом, од 3 дана имамо лијепа времена, ведро небо, море мирно и приватне тихе вјетрове од I. и IV. квадраната бусоле. Барометар наравно подигао се је од 76. на 77., стојећи термометра Ф. 13.

На 18. о. м. дође из Крфа и Арбаније пароброд Лојда Аустр. Угнар. „Фиуме“, кап. Верти, од тон. 429, и искрцао је неколико путника и терета за ову луку.

На 20. приступи из Тријешћа и Далмације пароброд „[illegible]“ кап. [illegible] од тонната 5[illegible], који [illegible] [illegible] а терета.

Пошто нас није трабакуо [illegible] „Хајрлије“ кап. Бећир, [illegible] терет [illegible] из Улциња [illegible] [illegible]

Почем су у Тиљу и Фоћеји у [illegible] Дунавским Америчким [illegible] [illegible] [illegible]

ове године питање о прикључењу жељезница.

Иза тога извјештаја одбор је гласао за буџет и примио га једногласно.

ПАРИЗ, 29. Октобра. — У изјави, коју је министарство учинило, каже се о спољашњој ситуацији, да нема ништа што би било подобно да нарушиј општи мир. Односаји к силама стоје чврсто. Влада француска и талијанска одушевљене су пријатељским расположењем. Влада сад проучава приједлоге које је Енглеска учинила за уређење мисирскијех односаја. Резултат ће се саопштити.

Крајња дијеста на скупу свом одлучила је да захтјева решиђу устава. Десница је одлучила да чека. Нема никаквога знака министарске кризе.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(*Босанска жељезница*) Сарајево-Зеница довршена је и предата саобраћају прије неколико дана. Ово је један, око 70 километара дугачак, дио пруге Брод-Сарајево, која иде долином рјеке Босне и износи око 240 километара и од које је већи дио Зеница-Брод, у дужини око 170 километара још раније саграђен. Тиме је Сарајево везано жељезницом са Бечом и Пештом, и сад се расправља питањо да се веже и са Далмацијом и моћи тим истим начином. Пројекта има за то три. Дубровничко једно друштво предлаже линију Сарајево, преко Иван планине (тунел од 800 m), на лијевом обалом Неретве у Мостар, а одатле преко Стоца и једног дијела Поповог поља у Дубровник. Томе пројекту противи се генерал-директор аустријске жељезнице В. Нердлинг и предлаже, другу, али угоднију, трасу: Сарајево-Мостар-Меткозић-Дубровник, чиме избјегава даље знатне водоједнице између Мостара и Стоца и између Стоца и Поповог поља; та његова линија износила би 280 километара. Трећи опет стручњак предлаже, да се та жељезничка линија продужи преко Требиња до Боке Которске (Требиње-Зупци-Мокриње, па одатле јужно од Добростице и Радостак-планине до Морића у унутрашњи котао Боке), те да се тако ова начини великим трговачким и великим војничким пристаништем — главном источном станицом монархије, чиме би царевина за 400 морских миља — 10 сахата — била ближа свима главним источним тачкама (Солуну, Цариграду, Смирни и Сујецу-Александрији); јер сада има од Беча до Тријеста 859 а од Тријеста до Боке 741, свега 1400 километара; и од Пеште до Ријеке (Фијуме) 582, а од Ријеке до Боке 717 — 1300 километара; а по томе пројекту било би од Беча до Брода 558 и од Брода до Боке 600 — 1158 километара, а од Пеште до Брода 576 и од Брода до Боке 600 — 1176 километ., те тако би се растојање од Беча до Боке смањило за 1400—1158 = 242 километ., а од Пеште до Боке за 1300 — 1176 = 124 километара.

Књижевни оглас.

„НЕВЕН"

ЧИКА ЈОВИН ЛИСТ

доноси у своме осамнаестом броју за 1882 ове чланке: 1. Четверо у парни (пјесма са сликом) од Чика Јове. — 2. Дукат (заворна приповијетка). — 3. Ко другом јаму копа, сам у њу пада. — 4. Наздрављач (са сликом) од Чика Јове. — 5. Шта можемо научити од Катова. — 6. Моји голубови (са сликом) од брата Брајка. — 7. Посејдон влити Нептуна (са сликом). — Листић: најстарије приче. — 9. Разговор. — 10. Даштана. — 11. Чика Јовина пошта. — 12. Позив на претплату.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу Dr. Jov. Jovanović Wien, Währingerstrasse 9. — «Невен», Чика Јовин лист, излази два пута сјесечно на читавом табаку. Цијена је за Аустро-Угарску за читаву годину 4 фор., на пола године 2. фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 15 динара или два фор. 50 нов. на пола године, и шаље се на адресу

Штампарија А. Пајевића
У Новом Саду.

20. бр. „СРПСКИХ ИЛУСТРОВАНИХ НОВИНА," донеће овај садржај:

Забава: Шумарева кћерка. Приповијетка из грађанског живота. Књига друга од С. В. П. — Пјесништво: Крај Букурешта. Драма Др. Ј. Мајића. — Из природе: Мрава кисјелина код животиња и биљака, од М. П. — Пјесме. Пред сјенком Вука Врчевића, од Драгомира Брзака. — Забава: Иван је сам. Новела Малана Савића. — Историја: Народни преворобој Срба Лужичана у Саксонији од А. Хилфердинга. С руског Н. К. Грановски. — Пјесме: Тихо вече, од Петра Ј. Петровића. — Листак: Ђердан, од—В.— Књижевност: Prijovijetke za mladež, реферат М. Петровића — Облица бреза, легнев, реферат Ј. Ж. — Научне новости: — Умјетничке новости: — Српски књижевници: Атанасије Николић. — Уз ниже илустрације: Ђердан. У механи »бистре политику«. На бијелом хљебу, сит гладном не вјерује. — Књижевне бјешке. — Сјетице: — Позив на претплату. — Слике: Атанасије Николић, књижевник српски. Ђердан, по слици Андриола. У механи »бистре политику«. По природи цртао В. Тителбах. На бијелом хљебу. По слици Михаила Мункачија. Сит гладном не вјерује.

„Српске Илустроване Новине" излазе сваких 16 дана два пуна табака, а цијена им је за Аустро Угарску 4 фор. полугодишње или на 3 мјесеца 2 ф., за Србију, Црну Гору и друге крајеве 12 динара полугодишње, одн. по 6 динара на 3 мјесеца. Претплату у Србији примају све тамошње књижаре, а у осталим крајевима умољени г. г. скупљачи, као и накладна штампарија А. Пајевића у Новоме Саду.

Уредништво и наклада:
„Српских Илустрованих Новина".

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

Браће Јовановића

Изашла је свеска 47.

СКУПЉЕНИ СПИСИ

Меланије Витковића.

(С идућом свеском свршује се претплата на друго коло).

16. н. (35 пара).

Добија се у сјему српским књижарама. — Претплата на 24 свеске ф. 3.50 (7 дин.) а поједина 18 н. (40 пара) и онда шаљемо ми о нашем трошку сваку свеску уредно. — Излази сваких 14 дана 1 св. — Новац молимо унапријед с пошт. упутницом.

У Панчеву.

Књижара Браће Јовановића.

Штампају се и биће до половине Новембра готове

ПРИПОВИЈЕТКЕ

Милорада Ђ. Глишића

књига друга

И ова књига, као и она прва, имаће преко десет штампаних табака, на малој осмини. Цијена је 60 новчића а. вр. Скупљачима ће се дати на десет уписника једна књига за труд. Претплата се већ може слати само „Штампарији код „Св. Саве" у Београду." Паруџбине без новаца не примају се. Чим књига буде готова, разаслаће се одмах претплатницима који се буду дотле пријавили.

(1—3)

ПОЗИВ.

Како је „Црногорско Економско Друштво" већ конституисано и у велике отпочело своју радњу, под високим покровитељством Његове Свјетлости Кнеза-Наслједника, то се овијем позивају Црногорци на Цетињу и по осталој Црној Гори као и пријатели Црне Горе на страни, *да се изволе уписати за чланове тога друштва.*

По §. 14. друштвених правила: „члан друштва може бити свако поштено и честито лице", а по §. 11. дужан је сваки редовни члан плаћати годишње у друштвену касу 12 форина а. вр.

Карте за уписивање чланова из овога мјеста леже у овд. читаоници и у високопреч. г. архимандрита Бана, друштвеног касијера. А ко би се са стране хтио уписати, нека се обрати на потписано предсједништво.

Цетиње, 15. Октобра 1882.

Предсједништво
Црногорског Економског Друштва.
В. М. Врбица.

ВРЛО ВАЖНО!

надавицу (епилепсију), грчеве, фрасе и невроле, радикално се лијечи мојом методом. Плаћа се тек по што се човјек излијечи. Лијечење преко писма

Пр. Ш. Алберт.
(Pr. Ch. Albert).
29. Avenue de Wagram 29, Paris.

Разне болести

лијече се радикално мојом методом, основаном на најновијим научним испитивањима, па и у најочајнијем случајевима, и то, без да се ремети занимање. Лијечим исто тако и несрећне послједице грјехова у младости, невроза и импотенцију (мушку немоћ). Гарантујем за дискрецију.

Молим да ми се пошље такви опис болести.

ДР. БЕЛА,
Париз 6: Place de la Nation 6.

ПОШТАРСКИ

ЉЕТНИ РАСПОРЕД

полазка и доласка пошта.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Котор у недјељу: предавање до 10 и по ура у јутро; у уторник: предавање до 10 и по ура у јутро; у четвртак: предавање до 10 и по ура у јутро; у суботу: предавање до 10 и по ура у јутро.

Долази из Котора, у уторник: раздавање у 2 уре по по дне; у сриједу: раздавање у 2 уре по по дне; у четвртак: раздавање у 2 уре по по дне; у петак: раздавање у 6 ура по по дне, ако пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДЕЛИЈАНИЦА полази са Цетиња за Котор у уторник, предавање у понедјељник до 4 уре по подне.

Долази из Котора у сриједу, раздавање у 3 уре по по дне.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Рријеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Ужице у понедјељник, сриједу и суботу, предавање до 11 ура у уторник.

Долази с Рјеке, из Бара, с Даниловграда, из Никшића, из Подгорице и из Ужица у уторник, четвртак и недјељу, раздавање у 10 ура у јутро, ако пошта стигне на вријеме.

ДЕЛИЈАНИЦА полази из Рјеке, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Ужице у сриједу, предавање у уторник до 4 ура по по дне.

Долази у уторник, раздавање у 10 ура пред по дне.

Канцеларија је отворена од 9 ура до 12 у јутро и од 2 до 4 по по дне.

Цетиње, 1. Марта 1882.

Управитељство
Кн. црногорске поште.

ТЕЧАЈ БЕЧКЕ БОРЗЕ.

Од 30. Октобра 1882.

Државни дуг у сребру	76.80
„ „ „ банкама	77.03
Златна рента	93.30
Лозови од 1860	127.75
Банчине акције	828.
Кредит	314.10
Лондон	119.85
Ц. кр. цекин	567
Наполеон	947.
Државна марка	58 ф.

Народна привреда.

ТРИЈЕШЋЕ, 24. Октобра — Разна роба на нашем тржишту имала је ове кредње слиједеће цијене:

		од	до
		ф.	ф.
Взеак приморска у гар. за 100 кил.		— —	— —
Кафа порторико	„	82 —	100 —
С. Доминго	„	50 —	56 —
Рио према врсти	„	56 —	62 —
Шукар аустријски	„	34 50	36 —
„ тучени	„	31 —	33 50
Цијеђе траве бујаче	„	42 —	70 —
Тамјан	„	28 —	35 —
Паранче скривеница	„	5 —	6 —
Карубе пуљешке за 100 кил.		9 —	— —
„ левантинске	„	6 50	6 75
„ далматинске	„	— —	— —
Смокве Каламата	„	— —	18 —
„ пуљешке	„	13 —	14 —
Лимуни скривеница	„	3 —	7 50
Бадеми или мандуле пуљ.	„	70 —	76 —
„ далматинске	„	15 —	— —
Љешњици	„	21 —	31 —
Пиљке	„	25 —	26 —
пшеница руска	„	10 50	11 —
„ угарска	„	10 50	11 —
„ галачка	„	— —	— —
Кукуруз (руменац) руски	„	— —	— —
„ угарски	„	10 —	10 25
Раж	„	7 50	— —
Јечам	„	— —	— —
Овс угарски	„	7 —	8 —
„ арбанаски	„	— —	— —
Пасуљ (фажол) према врсти робе	„	10 —	11 50
Боб	„	— —	— —
Леће	„	— —	— —
Орах талијански	„	15 75	21 —
„ пиринејски (француски)		12 50	13 75
Буна босанска	„	100 —	110 —
„ мореска	„	118 —	125 —
„ арбанска	„	125 —	— —
„ истарска	„	— —	— —
Штиве (комушке) јеловине	„	48 —	60 —
„ штајерске	„	42 —	70 —
Греде	„	10 80	11 40
„ буковине	„	6 —	12 —
Уље стал. ниске врсте	„	41 —	42 —
„ „ најбоље	„	48 —	62 —
„ „ средње врсте	„	— —	— —
„ далматинско	„	41 —	42 —
„ истарско	„	41 —	— —
Камено уље у барилу	„	— —	9 75
„ „ у каленама	„	11 75	12 —
Коже стројене	„	115 —	75 —
„ суке воловске	„	47 —	55 —
„ далматинске	„	80 —	105 —
„ ретиће за 100 ком.		80 —	100 —
„ далматинске	„	— —	100 —
Вуна	за 1 кил.	— —	50 — 70
„ зимске стане	„	— —	50 — 60
„ гуде	„	— —	55 — 70
Вуна ечеја за 100 комата, у сребру		34 —	42 —
Бакар	за 100 кил.	37 —	46 —
Сарделе 1 барил	„	13 —	25 —
Ветрена жица	за 100 „	26 —	27 —
„ „	„	— —	— —
Мед	„	70 —	100 —
Ј. далматинска	„	46 —	48 —
Сир	„	52 —	— —
Мост (сиромашнији)	„	— —	— —
Сапуница	„	81 —	— —
Вина (стајаћа)	„	— —	— —
Гајанска истарска	за кил.	22 —	24 —
Рум	„	— —	— —
„ истарски	„	5 00	— —
„ далматински	„	7 50	— —
Лимуне од мора	„	12 —	13 —
Вина стрмо (стрмац)			
„ „	„	40 —	60
Мед	„	28 —	— —
Дувер (кора од			
„	„	12 —	— —
Пепел	„ од 100 кил.	— —	— —
Пепе	„ за 100 кил.	2	— —
Кр	„ далматински	14	— —
Сл	„ у праху		— —

ВУЧЕ СЕ 5. ЈАНУАРА НО НОВ.

ТРИЈЕШЋАНСКА ИЗЛОЖБЕНА ЛОТЕРИЈА

1. главни добитак у готову фиорина 50.000

2. главни добитак у готово фиор. 20.000

3. главни добитак у готово ф. 10.000

Даље

1. по ф. 10.000. — 4 по ф. 5000. 5 по ф. 3000. — 15 по ф. 1000. — 30 по ф. 500. — 50 по ф. 300. — 50 по ф. 200. — 100 по ф. 100. — 200 по ф. 50. 542 по по ф. 25. скупа

10.00 добитака у 50 фиорина

осим тога још многи други узгредни добитци у предметима које су поклонили високи посјетиоци.

Цијена билета 50 новчића.

Наруџбе с прилогом од 15 новч. за штампану бројну управљати на Lotterie-Abtheilung der Triester Ausstellung Piazza Grande M. 2, in Triest.

(3—10)

Уредник и издавалац Ђоко Поповић.

Државна штампарија